

Lær lektien af urørlig kløverhovedgnaver

Bekæmpelse af skadedyr: Udvalget af skadedyrsmidler snævrer ind, og derfor er det nødvendigt at mere viden og monitoring og skadedyrens biologi supplerer sprøjtemidlerne.

I 2021 blev der lavet flere Landsforsøg i hvidkløver med bekæmpelse af hvidkløverhovedgnaveren.

Sagen kort

Udfasning af flere skadedyrsmidler kan i frøavlens betyde, at kraftige skadedyrsangreb kan blive meget vanskelige at bekæmpe.

Med den tilbageværende lille håndfuld skadedyrsmidler, der er til rådighed, er der brug for, at alle virkemidler tages i brug.

Det er ikke længere nok at konstatere, at der er et skadedyrsangreb i gang, og så vælge det skadedyrsmiddel fra hylden, som er mest effektivt. Flere faktorer som sædskifte, monitoring og øget biologisk kendskab kommer til at spille ind.

- Kristian Juranich, landskonsulent
- knjh@seg.es.dk
- Seges Innovation
- Frøproduktion, indire anvendelse og dispensationer, Landsforsøg

Af Kristian Juranich

Det er velkendt for de fleste, at udvalget af skadedyrsmidler snævrer sig noget ind. Hvor der før var en del værktøjer i værktøjskassen, er der efterhånden kun lidt tilbage i hjørnerne, vi kan tage frem og anvende. Inden for en kort periode har

vi mistet nogle effektive og vigtige midler i frøavlens. I denne sammenhæng er det blot at nævne Biscaya, Fastac og senest Avaunt (udgår september 2022) som eksempler på værktøjer, der er forsvundet.

I indsatsen med at sikre høje frøudbytter og holde skadedyr-

ne væk fra afgrøderne er der kun en lille håndfuld skadedyrsmidler tilbage, som skal sikre, at der

Tabel 1. Forsøg med bekæmpelse af kløverhovedgnaver i 2021. Udmærkede sig ved et så massivt angreb af kløverhovedgnaveren, at bekæmpelsen ikke kunne slå angrebet ned, og udbyttet blev ødt op.

Hvidkløver 2021. 1 forsøg	Stadie	Dato	Kløverhovedgnavere pr. 50 netslag						Udbytte og merudbytte kg frø pr. ha
			14/5 2021	21/5 2021	28/5 2021	4/6 2021	11/6 2021	18/6 2021	
1. Ubehandlet			0,4	106	0,5	22	29	0,2	2
2. 0,3 kg Lamdex ^{a)}	39	18/5 2021	0,1	45	3	39	36	0,5	0
0,3 kg Lamdex ^{b)}	55	2/6 2021	0,2						
3. 0,3 kg Lamdex ^{a)}	39	18/5 2021	0,2	46	7	52	38	0,8	1
0,3 kg Lamdex ^{b)}	55	2/6 2021	0,2						
4. Afpuddning + 0,3 kg Lamdex ^{a)}	39	18/5 2021	0,3	36	2	36	39	0,2	0
0,3 kg Lamdex ^{b)}	55	2/6 2021							
5. 0,3 kg Lamdex ^{a)}	39	18/5 2021	0,2	52	8	21	30	0,2	1
Afpuddning + 0,3 kg Lamdex ^{b)}	55	2/6 2021							
LSD									1

^{a)} 200 l vand pr. ha

^{b)} 500 l vand pr. ha

KONSULENTENS ANBEFALINGER

- Skadedyrsbekæmpelse med de tilbageværende midler får svært ved at stå alene
- Inddrag derfor markens historik, sædskifte, geografisk placering og det generelle skadedyrstryk på ejendommen, når der skal placeres afgrøder, hvor skadedyrsbekæmpelse kan gå hen og blive problematisk

Det kan du gøre

2021 i hvidkløver med bekæmpelse af hvidkløverhovedgnaveren.

Et af forsøgene gik på at bekæmpe med 0,3 kg pr. ha Lamdex på forskellige tidspunkter og ved forskellige vandmængder (200 og 500 l/ha) samt kombinationen af afpuddning og sprøjtning, se tabel 1.

Angrebet af kløverhovedgnaveren i marken, hvor forsøget lå, var massivt, og en af årsagerne var, at der på nabomarken var hvidkløver året før, og her var ligeledes et stort angreb af netop kløverhovedgnaveren.

I forsøget blev der ikke høstet noget målbart udbytte, hvilket i sig selv hører til sjældenhederne, men her er der tale om et så stort skadedyrsangreb, at de udførte behandlinger ganske simpelt ikke kunne slå angrebet ned.

Er det så det, vi ser frem imod - at vi ikke kan kontrollere skadedyrsangrebene?

fortsat kan fastholdes de høje frøudbytter.

Hvordan anvender vi så disse bedste? Hvertil svaret er: At undgå skadedyrsangreb. Dette er selvfølgelig letkøbt at postulere, men ikke desto mindre er det nok den bedste måde at sige det på.

Hvis ikke der tages højde for det generelle skadedyrstryk på den enkelte ejendom, og liden sættes til, at vi effektivt kan sprøjte os ud af problemerne, så er det desværre nok det, vi ser ind i, som situationen med bortfald af skadedyrsmidler ser ud for nuværende.

Eksempel: Kløverhovedgnaveren

Der blev lavet flere Landsforsøg i

Udlæg af eksempelvis hvidklø-

ver bør derfor tænkes godt igennem, inden udlægsmarken vælges, og historik, sædskifte og ikke mindst afstanden til tidligere hvidkløvermarker bør vægtes højt, således at der vælges en placering længst væk fra tidligere hvidkløvermarker - også naboenes. Dette er et af de tiltag, som forhåbentlig kan medvirke til, at skadedyrsangreb ikke kommer ud af kontrol.

Monitere skadedyrsangreb

Øget kendskab til skadedyrens biologi er ligeledes et af de virkemidler, som fremover kommer til at udgøre en del af bekæmpelsesstrategien.

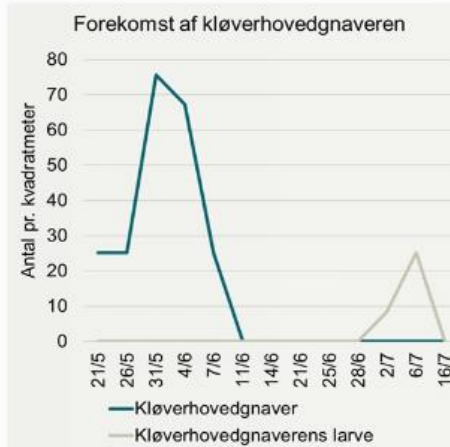
Der er i 2021 udført forsøg med optælling af kløverhovedgnavere og dennes larver - i øvrigt i samme mark som tidligere omtalte forsøg. Dette forsøg giver en rigtig fin fornemmelse af, hvad der præcis sker over tid ved et angreb.

Som det fremgår af figur 1, er der konstateret stort angreb af kløverhovedgnaveren, som topper omkring 1. juni. Herefter et henfald som følge af at kløverhovedgnaveren har lagt sine æg og dør. Cirka en måned efter kan der ses en begyndende fangst af larverne, som topper omkring 6. juli.

Denne viden kan aktivt anvendes i bekæmpelsen, og indsatsen kan koncentrerer, hvor det giver mest mening.

Der vil naturligvis være årstidsvariationer i sådanne angreb, men der er megen nyttig viden at hente i netop at kunne monitorere skadedyrsangreb, kende biologien på skadegøreren og lægge indsatsen hvor effekten er størst.

Et fremtidigt indsatsområde vil derfor med sikkerhed blive mere viden om monitoring og skadedyrens biologi for at kunne supplere det smalle udvalg af skadedyrsmidler.

Figur 1. Forekomsten af kløverhovedgnaveren og dennes larve set over tid. Forsøget fra 2021 giver vigtig viden omkring skadedyrets biologi, som kan anvendes aktivt i bekæmpelsesstrategien